

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

MEERSEN-NOORD (SG_R3_BES_03)

BEVEREN

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Meersen-Noord” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

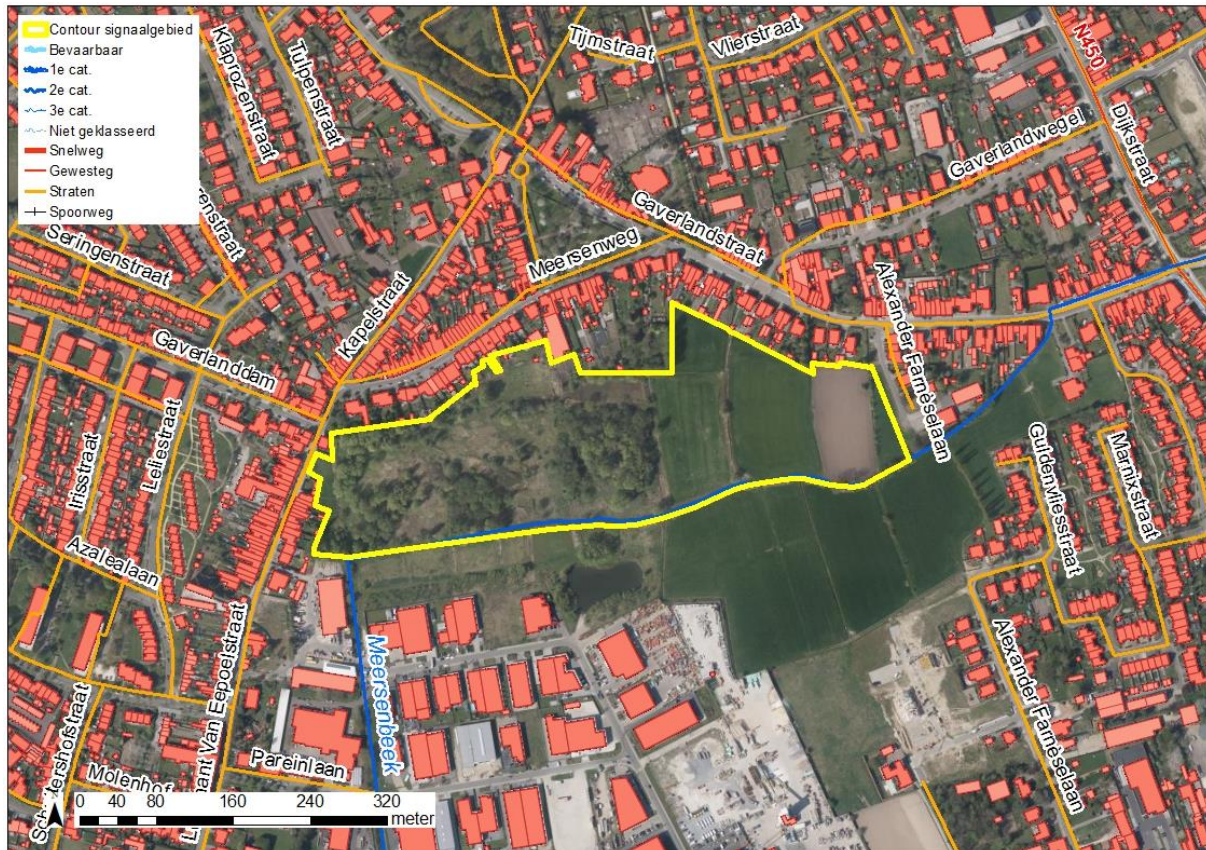
Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Beveren
Provincie(s): Oost-Vlaanderen
Ligging: Ten zuiden van Meersenweg
Bekken: Benedenscheldebekken
Betrokken waterlopen: Meersenbeek
Oppervlakte: 9,04 ha

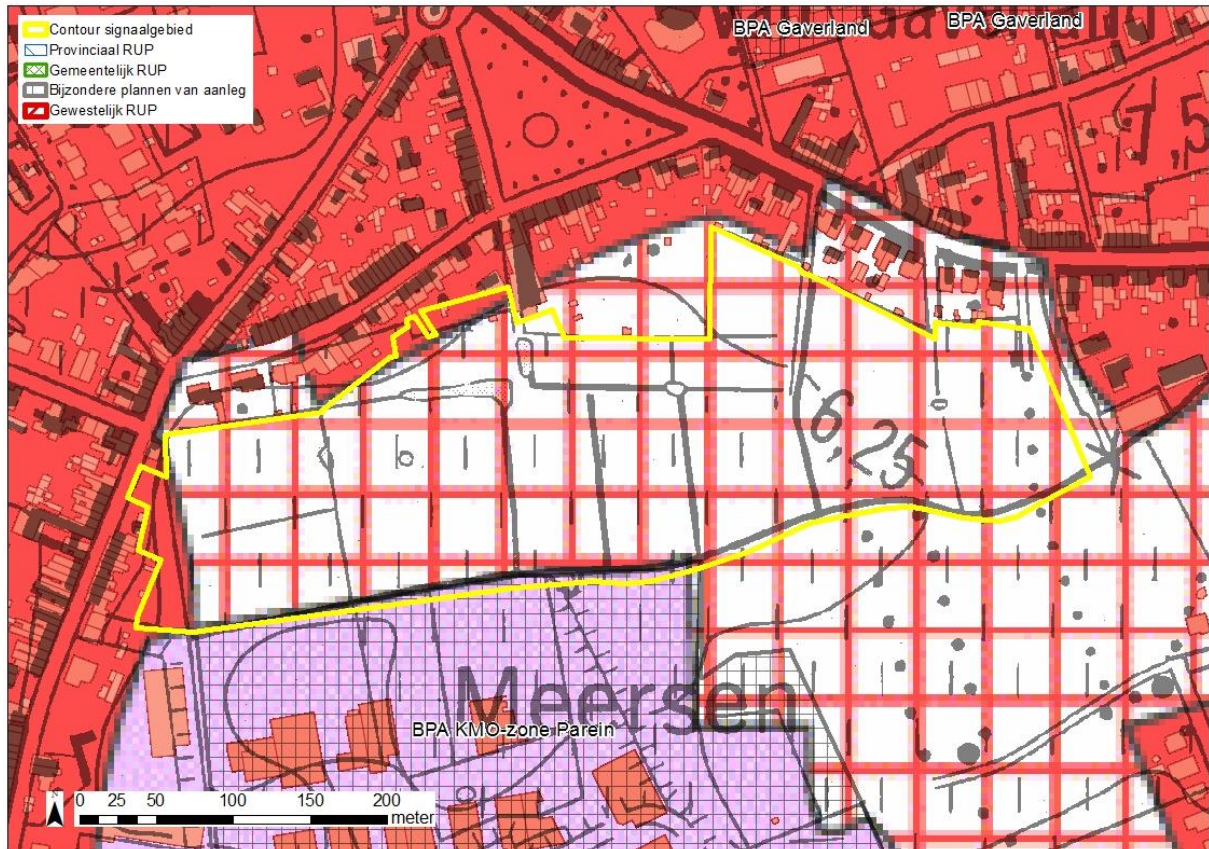
Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Woonuitbreidingsgebied en een klein deel woongebied.

Globale beschrijving:

Verstoorde grond met boomopslag, weiland en akkers. Het westelijk deel is illegaal opgehoogd met vervuilde grond.

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 4/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Benedenscheldebekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Volgens de gemeente is dit een nat gebied met hoge ontwikkelingsdruk. De gemeente heeft daarom de opname als signaalgebied gevraagd.

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. Er wordt gekozen om het volledige onbebouwde gebied ten noorden van de Meerssenbeek te selecteren.

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Voor het gebied Meersen-Noord zijn geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

De Meersenbeek maakt geen deel uit van de orbp-studie en werd niet gemodelleerd.

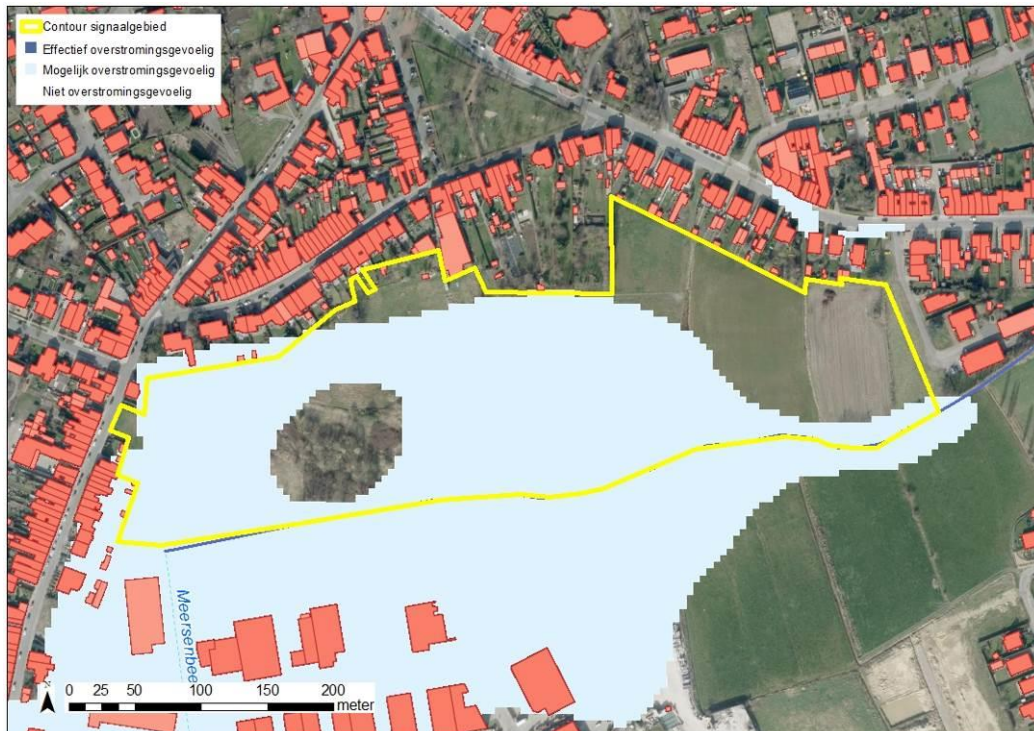
3.2 Bespreking watersysteem

Dit gebied is aangeduid als natuurlijk overstromingsgebied en is in de oorspronkelijke signaalgebiedenkaart ingekleurd als waterconserveringsgebied. Het is niet ingetekend op de kaart van de recent overstroomde gebieden. Het westelijk deel is illegaal opgehoogd met vervuilde grond. Het gebied stond voor deze ophoging geregeld onder water. De historische bergingscapaciteit van het gebied moet hersteld worden.

Stroomafwaarts zijn er vaak problemen. Dit gebied is de laatste zone die beschikbaar is om ruimte te geven aan water. De Meersenbeek is het enige afwateringspunt voor huidige afvoer en toekomstige mogelijke ontwikkelingen (zie figuur in bijlage 1). Bijkomend wordt er voor buffering van gewestelijke projecten N70 en N450 op dezelfde waterloop naar mogelijke oplossingen gezocht.

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Er zijn geen concrete acties vermeld in het bekkenspecifiek deel Benedenscheldebekken van het stroomgebiedbeheerplan 2016-2021.

Stroomafwaarts zijn er vaak problemen. Dit gebied is de laatste zone die beschikbaar is om ruimte te geven aan water. De Meerserbeek is het enige afwateringspunt voor huidige afvoer en toekomstige mogelijke ontwikkelingen. Bijkomend wordt er voor buffering van gewestelijke projecten N70 en N450 op dezelfde waterloop naar mogelijke oplossingen gezocht. Dit gebied kan hier een oplossing bieden.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

In het GRS wordt dit woonuitbreidingsgebied bevroren: 'Woonuitbreidingsgebied met een opp. van 9 ha situeert zich in het westen van de kern Melsele. Het gebied ligt net ten noorden van het woonuitbreidingsgebied Farneselaan en is de voorbije jaren opgehoogd. Een beek scheidt de twee naast elkaar liggende gebieden. Het structuurplan Melsele geeft aan dat dit gebied te bevroeren is. Een kwaliteitsvolle uitbouw is door de ligging nabij de bedrijvzone niet eenvoudig. Omwille van de ligging in het stedelijk gebied, maar excentrisch ten opzichte van de verschillende voorstadskernen pas op lange termijn te ontwikkelen en alleen met respect voor de beek (onder meer met geïntegreerde maatregelen tegen wateroverlast die zeker noodzakelijk zijn) en met een goede overgang naar de bedrijvzone. Te selecteren voor onderzoek voor de lange termijn.'

In datzelfde GRS wordt een deel van het gebied ook voorzien voor natuurontwikkeling: "Het gebied ten noorden van de Lu-site wordt ten dele ontwikkeld als groengebied en ten dele gereserveerd voor eventuele woonuitbreiding op lange termijn. De Meerserbeek vormt de drager van de natuurontwikkeling hier."

4.3 Lopende initiatieven:

Op dit gebied ligt een zware ontwikkelingsdruk.

Voor het gebied Meerssen-Zuid (net ten zuiden van het signaalgebied) werd een RUP vastgesteld door de gemeenteraad van 23 februari 2016. Gezien deze en andere ontwikkelingen is het nodig om het gebied Meerssen-Noord te vrijwaren om de nodige ruimte voor water te behouden. De kaart in bijlage geeft een overzicht van de verkavelingen rond de Meerssen met de bijhorende verharding.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

Overleg bij selectie te onderzoeken signaalgebieden (3/9/2014): Stijn Jacobs (afdelingshoofd grondgebiedzaken – Beveren), Bert Vertenten (afdeling grondgebiedzaken – Beveren), Bert Genbrugge (stedenbouwkundig ambtenaar – Beveren), Eddie Joosen (milieuambtenaar – Beveren)

Gebiedsgericht en thematisch overleg (20/04/2015): Stijn Jacobs (afdelingshoofd grondgebiedzaken – Beveren), Ellen Van Stappen (Stedenbouw – Beveren), Bert Genbrugge (stedenbouwkundig ambtenaar – Beveren)

Gebiedsgericht en thematisch overleg (12/01/2016): Bert Vertenten (celhoofd projecten openbaar domein), Walter Van Kerkhoven (ploegbaas waterlopen Beveren), Bert Genbrugge (GSA Beveren), Raf Van Roeyen (schepen Beveren), Barbara Smitz (dienst Ruimtelijke Planning O-VI), Hanne van der Poel (dienst IWB provincie O-VI), Wim Behiels (dienst IWB provincie O-VI), Stephanie de Mûelenaere (Ruimte Vlaanderen)

Gebiedsgericht en thematisch overleg (19/04/2016): Bert Vertenten (celhoofd projecten openbaar domein), Bert Genbrugge (GSA Beveren), De Bock Gwen (technische dienst Beveren), Raf Van Roeyen (schepen Beveren), Boudewijn Vlegels (schepen Beveren), Barbara Smitz (dienst Ruimtelijke Planning O-VI), Hanne van der Poel (dienst IWB provincie O-VI), Wim Behiels (dienst IWB provincie O-VI), Cindy Vandenbogaerde (Ruimte Vlaanderen)

Op 17/05/2016 heeft het college van burgemeester en schepenen zijn goedkeuring gehecht aan de ontwerp-startbeslissing.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

Voor signaalgebied Meerssen-Noord zijn volgende beleidsopties van toepassing:

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied

In dit signaalgebied moet de nodige ruimte voor water langs de Meerssenbeek gevrijwaard worden. Er wordt hiervoor in dit signaalgebied minstens een zone voorzien van 30m breed over de volledige lengte van de Meerssenbeek. Van het overblijvende deel dient minstens 50% een openruimtebestemming te krijgen.

B: maatregelen met behoud van bestemming

-

A: watertoets

-

Instrument:

-

Initiatiefnemer:

Geen consensus

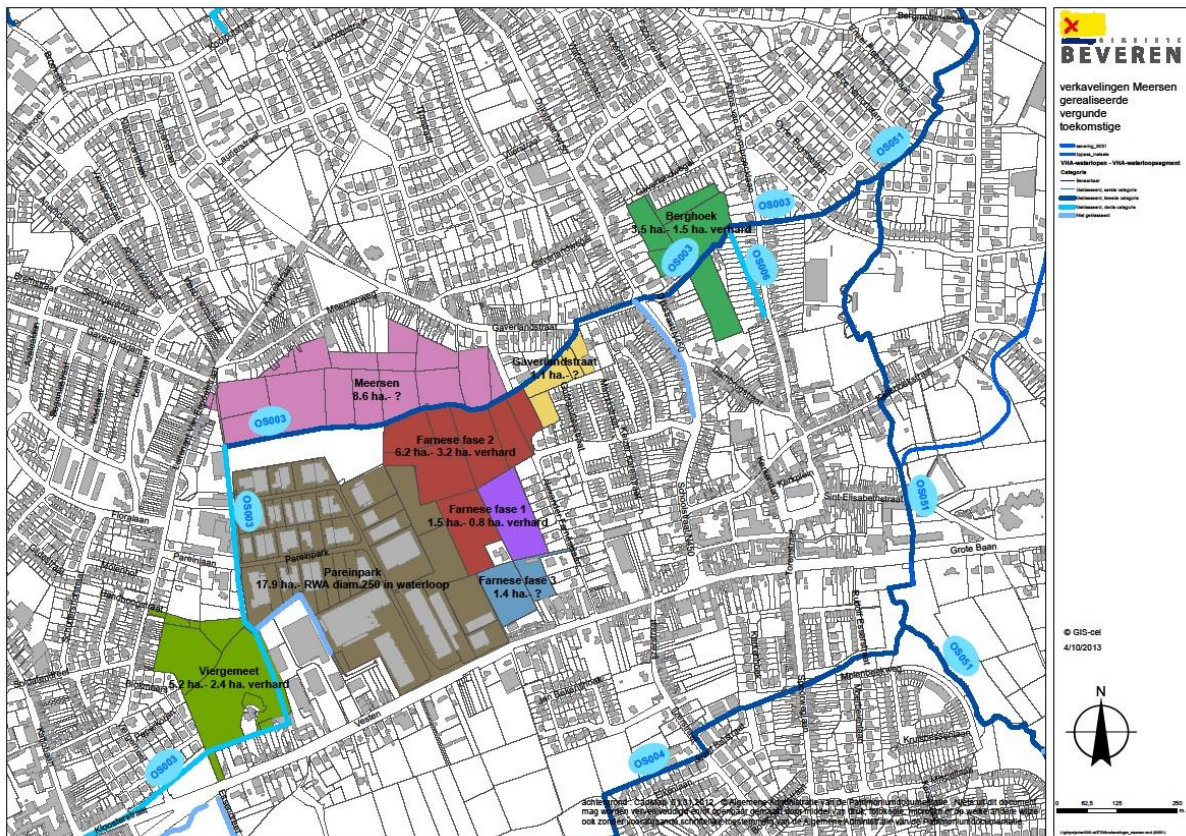
7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied is een (deel van een) woonuitbreidingsgebied gelegen in mogelijk overstromingsgevoelig gebied. Voor het gebied Meersen-Zuid (net ten zuiden van het signaalgebied) werd een RUP vastgesteld door de gemeenteraad van 23 februari 2016. Gezien deze en andere ontwikkelingen is het nodig om het gebied Meersen-Noord te vrijwaren om de nodige ruimte voor water te behouden. Er wordt hiervoor minstens een zone voorzien van 30m breed over de volledige lengte van de Meersenbeek. Van het overblijvende deel dient minstens 50% een openruimtebestemming te krijgen.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.

Figuur: overzicht verkavelingen Meerssen met bijhorende verharding